

Nivå 5

OPPLEVELSE

Onklene kommer

- Be elevene gjenfortelle hva teksten handler om.
- Snakk om andre familienavn (tante, besteforeldre, kusine, tremenning, filleonkel osv.)
- Spør elevene hvordan man kan se om noen snakker i en historie – hva slags tegn som brukes for å markere replikker.
- Finn replikkene i denne historien.
- Be elevene forestille seg at de er gutten i historien, og skrive litt om hva de opplevde på bilturen med onklene i jeg-form.

Kjersti Kiosk

- Har noen i gruppen vært på kino? Be dem fortelle om en film de har sett.
- Be elevene finne alle ordene i teksten som skrives med sj-.
- Snakk litt om forskjellen på sj-lyden og kj-lyden, ta gjerne utgangspunkt i *kinn* og *skinn* (andre eksempler: kiosk, kino, kile, sjakk, ketsjup, stjerne, sjokolade).
- Navnelek: Lag flere navn à la Kjersti Kiosk. Ta gjerne utgangspunkt i disse substantivene: automat, butikk, datamaskin, eske, papirfly, ost, matpakke, lærer.

Geir Supersaus

- Snakk med elevene om hva de forbinder med ordene *helt* og *superhelt* – spør om de har sett noen filmer om noen som har noen helt spesielle egenskaper. Diskuter gjerne videre: Hva er en helt? Hvordan kan elevene bli små helter?
- Beskrivende ord: Sett sammen opp en liste med adjektiver som kan beskrive en superhelt.
- Be elevene finne alle ordene i teksten som skrives med au-.
- Be elevene finne alle ordene i teksten som skrives med øy-.
- Be elevene finne alle ordene i teksten som skrives med ei-.

Otto Monster vil ha alt for seg selv

- Be elevene gjenfortelle hva teksten handler om.
- Hva spiste familien til Otto til middag denne dagen?
- Spør hva elevene på gruppen liker å spise til middag – dere kan også lage en felles kokebok der alle skriver inn oppskriften på sin favorittrett.
- Spør elevene om de kan lage noen matretter, og snakk om hvordan man kan lære seg å lage mat.
- Be elevene lage hver sin nye tittel til boka.
- Be elevene lage sitt eget forslag til hva Otto Monster spiser til frokost.

Den ville mora og Anna med tanna

- Spør elevene om de husker hvordan det var å miste melketennene – og om de har prøvd å legge en tann i et glass med cola.
- Lag en ordliste sammen som har med tenner å gjøre. Ordne ordene alfabetisk etterpå.
- Be elevene velge ut en tegning i boka som de likte godt, og lage en overskrift til tegningen.
- Beskrivende ord: sett opp adjektiv som passer til å beskrive mora til Anna. Repeter gradbøying med elevene, og la dem bøye adjektivene.

Jeg vil spise et barn

- Hvem handler denne boka om?
- Hva slags mat spiser en krokodille? Snakk mer om krokodiller, hvor de lever, hvor store de kan bli og spør om noen av elevene har sett en krokodille noen gang.
- Spør elevene om hvilket land de tror denne historien foregår i. Se på tegningene sammen og se om dere finner elementer som viser at dette ikke skjer i Norge.
- Be elevene lage sin egen versjon av historien, gjerne med tegninger til, men denne gangen skal det handle om bjørnen Ursula.

FAKTA

Ekle edderkopper

Viktige ord

myra – fiske – dykke – enke – giften – jakter – bille – luftboble – insekt – nettet

Oppfølging

Spørreord

Finn på spørsmål til innholdet i boka. Spørsmålene kan begynne med hva, hvem, hvilke(n), hvordan, når. Minn elevene på spørsmålstegnet etter en spørresetning. Be elevene spørre hverandre to og to.

Alfabetisk rekkefølge

Skriv navnene på edderkoppene i boka i alfabetisk rekkefølge.

Nøkkelord

Elevene velger ett ord som de syns er aller viktigst på hver side. De skriver ordene på ei liste. Etterpå kan de fortelle om boka ved hjelp av nøkkelordene de har skrevet.

Sang

Syng en sang om edderkopper. Forslag: "Lille Petter Edderkopp".

Lille Petter edderkopp

Lille Petter edderkopp han klatret på min hatt.
 Så begynte det å regne og Petter ned han datt.
 Så kom solen og skinte på min hatt.
 Da ble det liv i edderkopp som klatret på min hatt!

Digre dinosaurer

Viktige ord

millioner – knuser – egg – brøl – beinplater – rovøglene – sletta – hvile

Oppfølging

Uvanlige ord

I boka fins det flere vanskelige ord. Disse ordene kan være vanskelige både å lese og skrive. Skriv ordene på tavla og les dem i kor flere ganger. Marker ordenens stavelser gjennom å trekke en strek mellom dem (di/no/sau/rer) og klappe i hendene for hver stavelse.

Bilder

Be elevene velge det bildet de likte best i boka. La dem skrive en eller to setninger om hvorfor de likte dette bildet.

Gjenfortell

Be elevene velge seg en dinosaur, lære seg litt om den utenat, og fortelle til hverandre to og to.

Plakat

Lag en tegning av en dinosaur. Skriv noen stikkord under tegningen om dinosauren. Heng plakaten opp i klasserommet etterpå.

Film

Se en film om dinosaurer. Forslag: *Jurassic Park* (1993).

Gløgge øgler

Viktige ord

skjell – vokser – halen – firfirsla – kameleon – fiender – kjæledyr – klatrer – klikkelyder – tunga

Oppfølging

Uvanlige ord

I boka fins det flere vanskelige ord. Disse ordene kan være vanskelige både å lese og skrive. Skriv ordene på tavla og les dem i kor flere ganger.

Alfabetisk rekkefølge

Skriv navnene på øglene i boka i alfabetisk rekkefølge.

Adjektiv

Beskriv hver enkelt øgle med et adjektiv. Fortell deretter at et adjektiv forteller om hvordan noe er eller ser ut. Elevene leser deretter en side for hverandre to og to, mens den andre prøver å finne adjektiv i den leste teksten.

Hva tenker jeg på?

Elevene beskriver etter tur et dyr ved hjelp av adjektiv. De andre skal gjette hvilket dyr det er. De kan også lage gåter der de beskriver dyr ved hjelp av så mange adjektiver som mulig. De andre skriver svaret.

Rare rekorder

Viktige ord

rap – ørehår – hårete – raskeste – stinkende – sterkeste – ketchup – pølsespising - vannmeloner

Oppfølging

Andre rare rekorder

Hva slags andre rare ting går det an å sette verdensrekord i? Be elevene lage hver sin liste, sammenlign etterpå.

Spørreord

Finn på spørsmål til innholdet i boka. Spørsmålene kan begynne med hva, hvem, hvilke(n), hvordan, når. Minn elevene på spørsmålstegnet etter en spørresetning. Be elevene spørre hverandre to og to.

Klassens rekordbok

Be elevene lage sin egen rekordbok. Noen forslag: Hvem kan stå lengst på ett bein? Hvem kan kaste en tennisball lengst? Hvem kan stå lengst på hendene? Hvem kan regne ut 10 mattestykker raskest?

Herlige haier

Viktige ord

ryggfinne – makrell – reker – kilo – plankton – seilbrett – kjøttstykker – tenner – kjevener – skarpe

Oppfølging

Alfabetisk rekkefølge

Skriv navnene på haiene i boka i alfabetisk rekkefølge.

Verb

Beskriv hver enkelt hai med et verb. Elevene leser deretter en side for hverandre to og to, mens den andre prøver å finne verb i den leste teksten.

Plakat

Lag en tegning av en hai. Skriv noen stikkord under tegningen om haien. Heng plakatene opp i klasserommet etterpå.

Haien kommer

Lek haien kommer.

Leker i vikingtiden

Viktige ord

1000 år – livredde – seilende – modige – bryting – brettspill – svømming – ballspill – ski - bueskyting

Oppfølging

Beskrivende ord

Finn ord som kan beskrive vikingene.

Nøkkelord

Elevene velger ett ord som de syns er aller viktigst på hver side. De skriver ordene på ei liste. Etterpå kan de fortelle om boka ved hjelp av nøkkelordene de har skrevet.

Substantiv

Be elevene velge seg et oppslag og finne alle substantivene på oppslaget. Lag en tabell på tavla og skriv opp tre kolonner med en/ei/et. Samle elevenes substantiv der. Lag deretter en ny tabell med kolonnene den/det og se på hvordan substantivene forandrer seg.

Diskuter

Hvordan ville det være å leve i vikingtiden? Hva ville vært forskjellig fra dagens samfunn?

Les mer

Les mer om vikinger eller de norrøne gudene, f. eks. tegneserien *Valhall* av Peter Madsen.